

| Titulació                        | Tipus | Curs |
|----------------------------------|-------|------|
| Ciències de l'Antiguitat         | OB    | 3    |
| Estudis d'Anglès i de Clàssiques | OB    | 3    |

## Professor/a de contacte

Nom: Joan Pages Cebrian

Correu electrònic: joan.pages.cebrian@uab.cat

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

Es recomana especialment que l'estudiant que es matriculi en aquesta assignatura hagi superat prèviament totes les assignatures de llengua grega incloses en el Pla docent de 1r i 2n curs del Grau de Ciències de l'Antiguitat i del Grau en Estudis d'Anglès i de Clàssiques, de manera que hagi adquirit així els coneixements suficients de llengua grega per tal d'assolir els objectius per aprovar aquesta assignatura.

## Objectius

Aquesta és una assignatura obligatòria de 3r curs que forma part de la matèria "Filologia Grega" del Grau en Ciències de l'Antiguitat i del Grau en Estudis d'Anglès i de Clàssiques.

Els objectius formatius d'aquesta assignatura són dos:

- 1) Contextualitzar l'origen i el desenvolupament del gènere dramàtic grec en el marc de la literatura grega.
- 2) Assolir un coneixement aprofundit de les característiques pròpies del gènere dramàtic grec en les seves dues variants -tragèdia i comèdia- mitjançant la traducció i el comentari d'una selecció de textos representatius d'ambdós gèneres teatrals.

## Competències

Ciències de l'Antiguitat

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i comprensió dels textos grecs i llatins.
- Comentar un text literari aplicant-hi coneixements sobre gèneres, mètrica i estilística.
- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar textos escrits en llatí i en grec per conèixer la història i les civilitzacions clàssiques.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

#### Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Aplicar la metodologia d'anàlisi i els coneixements sobre gèneres, mètrica i estilística per comentar textos literaris i analitzar la cultura i la història dels països de parla anglesa i del món antic.
- Demostrar coneixements gramaticals de les llengües grega i llatina i la seva aplicació a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.
- Dur a terme treballs escrits o presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat en diferents llengües.
- Interpretar textos escrits en llatí i grec per conèixer la història i les civilitzacions clàssiques.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

### Resultats d'aprenentatge

1. Elaborar un comentari mètric d'un text grec en vers.
2. Elaborar un comentari morfosintàctic d'un text grec.
3. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
4. Explicar el context de les obres literàries, els personatges i els temes i tòpics que s'han transmès a la tradició posterior.
5. Extreure informació dels textos grecs sobre aspectes propis de l'imaginari, formes de pensament i de mentalitat grega.
6. Identificar en els textos grecs les característiques d'un determinat gènere literari.
7. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
8. Traduir fragments de les obres gregues proposades.

### Continguts

#### A. Temari:

1. La tragèdia grega: introducció general
2. Èsquil
3. Sòfocles
4. Eurípides
5. La comèdia grega: orígens i característiques generals
6. La comèdia antiga: Aristòfanes i altres poetes
7. La comèdia mitjana
8. La comèdia nova: Menandre
9. El drama satíric

#### B. Selecció de passatges per traduir:

Enguany es treballaran dues obres clàssiques, una tragèdia i una comèdia, que reben el títol de les seves protagonistes: dues heroïnes que s'enfronten amb el món masculí dominant a la societat grega del segle V aC: l'*Antígona* de Sòfocles i la *Lisístrata* d'Aristòfanes.

#### TEXT 1: *Antígona* de Sòfocles [285 versos]

vv. 1-99: Pròleg: diàleg entre Antígona i la seva germana Ismene.

vv. 441-581: Creont, assabentat que Antígona ha enterrat el cos del seu germà Polinices, s'hi enfronta, però ella no només reconeix la seva culpabilitat, sinó que argumenta i justifica la seva actuació. Creont la condemna a mort a ella i la seva germana Ismene, a qui ha fet portar. Ismene afirma haver enterrat també els cosos de Polinices, però Antígona diu que menteix.

vv. 891-928 i vv. 937-943: Últimes paraules d'Antígona abans de morir.

#### TEXT 2: Lisístrata d'Aristòfanes [253 versos]

vv. 1-253: Lisístrata reuneix les dones gregues i les proposa un mitjà per posar fi a la guerra (del Peloponnès) que fan els homes des de fa anys: una vaga de sexe. Les dones diuen que sí i ocupen l'Acropolis d'Atenes.

C. Lectura en traducció de les obres següents: Èsquil, *Set contra Tebes*; Sòfocles, *Èdip Rei*; Eurípides, *Medea* i Aristòfanes, *Els Núvols*.

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                             | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|---------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                                  |       |      |                          |
| Exposició de temes teòrics                        | 9     | 0,36 | 4, 5, 6                  |
| Traducció i comentari de textos                   | 36    | 1,44 | 1, 2, 3, 8               |
| Tipus: Supervisades                               |       |      |                          |
| Tutories d'orientació per a les traduccions       | 20    | 0,8  | 1, 2, 6, 8               |
| Tutories d'orientació sobre qüestions gramaticals | 10    | 0,4  | 1, 2, 6, 8               |
| Tipus: Autònomes                                  |       |      |                          |
| Lectures en traducció de les obres proposades     | 15    | 0,6  | 5, 6                     |
| Traducció dels textos del temari                  | 60    | 2,4  | 1, 2, 4, 6, 8            |

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà a alternar les explicacions teòriques del temari amb la traducció i el comentari de la selecció de passatges.

Les quatre lectures obligatòries de l'assignatura: les tragèdies *Set contra Tebes* d'Èsquil, *Èdip Rei* de Sòfocles, *Medea* d'Eurípides i la comèdia *Els Núvols* d'Aristòfanes, seran objecte de examen.

### ÚS DE LA IA

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de Cerca bibliogràfica o cerca d'informació. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a. L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat."

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                                                                                                                              | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Assistència i participació activa (resolució personal d'exercicis) a classe                                                                        | 10% | 0     | 0    | 1, 2, 5, 6, 7, 8         |
| Control de lectura de "Medea" d'Eurípides i "Els Núvols" d'Aristòfanes                                                                             | 10% | 0     | 0    | 3, 4, 5                  |
| Control de lectura de "Set contra Tebes" d'Èsquil i "Èdip Rei" de Sòfocles                                                                         | 10% | 0     | 0    | 3, 4, 5                  |
| Examen de traducció amb diccionari i comentari mètric, morfosintàctic i literari d'un passatge d'"Antígona" de Sòfocles                            | 25% | 0     | 0    | 1, 2, 4, 6, 8            |
| Examen de traducció amb diccionari i comentari mètric, morfosintàctic i literari d'un passatge de "Lisístrata" d'Aristòfanes                       | 25% | 0     | 0    | 1, 2, 4, 6, 8            |
| Examen de traducció sense diccionari d'un passatge d'"Antígona" de Sòfocles i dels temes 1-4 del temari (sobre tragèdia grega)                     | 10% | 0     | 0    | 3, 4, 6, 8               |
| Examen de traducció sense diccionari d'un passatge de "Lisístrata" d'Aristòfanes i dels temes 5-9 del temari (sobre comèdia grega i drama satíric) | 10% | 0     | 0    | 3, 4, 6, 8               |

#### Procés d'avaluació:

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

L'avaluació d'aquesta assignatura és continuada i es farà prenent com a referència les activitats d'avaluació que consten en el quadre inferior.

Tenint en compte el caràcter eminentment pràctic d'aquesta assignatura i per tal de fer un aprenentatge gradual dels continguts, és molt important que l'alumnat assisteixi i participi activament a classe, realitzant i presentant les traduccions i els exercicis diaris que se l'encomani (activitat d'avaluació amb un pes del 10%).

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació. És requisit imprescindible treure una nota mínima de 4 en cadascuna de les activitats d'avaluació, inclosa la d'assistència i participació activa a classe (10%), per fer la mitjana ponderada de totes les notes que conformen la qualificació final, mitjana que ha d'arribar a 5 per aprovar l'assignatura.

#### Procediment de revisió de les qualificacions:

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

#### Procediment de recuperació:

Per participar a la recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

Per participar a la recuperació, l'alumnat ha d'haver obtingut una qualificació mitjana final mínima de 3,5. A la recuperació només es podrà presentar l'alumnat que tingui suspesa alguna activitat d'avaluació amb una nota inferior a 4, o bé no hagi arribat a 5 en la mitjana ponderada. Només es podran recuperar, com a màxim, dos

exàmens, a més dels controls de lectura. La recuperació de l'activitat referent a l'assistència i participació activa a classe serà la presentació, escrita en paper, dels exercicis fets a classe al llarg del curs en la data de recuperació fixada per la Facultat de Lletres. La nota màxima final de cada activitat d'avaluació a la recuperació serà 5.

#### Plagi:

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats no són recuperables.

## **Bibliografia**

ADRADOS, Francisco R., *Fiesta, comedia y tragedia*, Madrid 1972.

ARISTÓTELES, *Poética*. Texto, introducción, traducción y notas de José Alsina Clota, Barcelona 1985.

ARTIGAS, Esther; HOMAR, Roser (traductores), *L'escena antiga*. Introducció de Joan Cases, Martorell 2016.

BAKOLA, Emmanuela; PRAUSCELLO, Lucia; TELÒ, M., *Greek Comedy and the Discourses of Genres*, Cambridge 2013.

BAÑULS, José V.; DE MARTINO, Francesco; MORENILLA, Carmen (eds), *El teatro clásico en el marco de la cultura griega y su pervivencia en la cultura occidental*. Série de volums. Bari 1998-.

BROMBERG, J.; BURIAN, J. (eds.), *A Companion to Aeschylus*, Oxford 2021.

CAIRNS, Douglas L., *Sophocles: Antigone*, Cambridge 2016.

DOBROV, Gregory (ed.), *Brill's Companion to the Study of Greek Comedy*, Leiden 2010.

DOUGLAS OLSON, S. (ed.), *Ancient Comedy and Reception*, Berlin 2013.

EASTERLING, Patricia E. (ed.), *The Cambridge Companion to Greek Tragedy*, Cambridge 1997.

FOLEY, Helene P., *Female Acts in Greek Tragedy*, Princeton 2001.

FUTO KENNEDY, Rebecca (ed.), *Brill's Companion to the Reception of Aeschylus*, Leiden 2017.

GARCÍA NOVO, Elsa; RODRÍGUEZ ALFAGEME, Ignacio (eds), *Dramaturgia y puesta en escena en el teatro griego*, Madrid 1988.

GARCÍA NOVO, Elsa et alii (eds.), *Sófocles*, Madrid 2003.

GIL, Luis, *De Aristófanes a Menandro*, Madrid 2010.

GREGORY, Justina(ed.), *A Companion to Greek Tragedy*, Oxford 2005.

GUZMÁN GUERRA, Antonio, *Manual de métrica griega*, Madrid 1997.

GUZMÁN GUERRA, Antonio, *Introducción al teatro griego*, Madrid 2005.

LAURIOLA, Rosanna; DEMETRIOU, K. N. (eds.), *Brill's Companion to the Reception of Euripides*, Leiden 2015.

LESKY, Albin, *La tragedia griega*, Barcelona 1973 (original en alemany: 1958).

- LESKY, Albin, *Historia de la literatura griega*, Madrid 1969 (original en alemany: 1963).
- LLEVADOT, Laura; REVILLA, Carmen (eds.), *Interpretando Antígona*, Barcelona 2015.
- LÓPEZ FÉREZ, José Antonio (ed.), *Historia de la literatura griega*, Madrid 1988.
- MARKANTONATOS, Andreas (ed.), *Brill's Companion to Euripides*, 2 vols, Leiden 2020.
- MARKANTONATOS, Andreas (ed.), *Brill's Companion to Sophocles*, Leiden 2015.
- McCLURE, Laura K. (ed.), *A Companion to Euripides*, Oxford 2017.
- McDONALD, Marianne; WALTON, J. Michael (eds.), *The Cambridge Companion to Greek and Roman Theatre*, Cambridge 2007.
- MOSSMAN, Judith (ed.), *Euripides*, Oxford 2003.
- NERVEGNA, Sebastiana, *Menander in Antiquity. The Contexts of Reception*, Cambridge 2013.
- ORMAND, Kirk (ed.), *A Companion to Sophocles*, Oxford 2012.
- REINHARDT, Karl, *Sófocles*, Madrid 2010 (original en alemany: 1976).
- REVERMANN, Martin (ed.), *The Cambridge Companion to Greek Comedy*, Cambridge 2014.
- ROISMAN, Hanna M. (ed.), *The Encyclopedia of Greek Tragedy*, 3 vols., Hoboken 2013.
- ROMILLY, Jacqueline de, *La tragedia griega*, Madrid 2011 (original en francès: Paris 1982<sup>3</sup>).
- ROSEN, Ralph R.; FOLEY, Helene P. (eds.), *Aristophanes and Politics. New Studies*, Leiden 2020.
- SARAVIA DE GROSSI, María Inés, *Sófocles. Una interpretación de sus tragedias*, La Plata 2007.
- SCODEL, Ruth, *La tragedia griega: una introducción*, México 2014 (original en anglès: Cambridge 2012).
- VERNANT, Jean-Pierre; VIDAL-NAQUET, Pierre, *Mito y tragedia en Grecia Antigua*, 2 vols., Madrid 1987-1989 (original en francès: Paris 1972-1986).
- VICENTE SÁNCHEZ, Ana; BELTRÁN CEBOLLADA, José A. (eds.), *Grecia y Roma a escena. El teatro grecolatino: actualización y perspectivas*, Madrid 2010.
- WALSH, P. (ed.), *Brill's Companion to the Reception of Aristophanes*, Leiden 2016.

A aquesta bibliogràfica bàsica cal afegir les edicions dels textos i els manuals de contingut literari, lingüístic o mitològic. També es donaran a conèixer al llarg del curs les traduccions publicades de les lectures obligatòries en traducció.

#### Webgrafia:

Temes de la pàgina web de Liceus. *Biblioteca virtual E-excelence*: <http://www.liceus.com/>:

MELERO BELLIDO, Antonio, *La comedia. Orígenes de la comedia. Características generales de la comedia griega*, 2005.

MORENILLA TALENS, Carmen, *Menandro*, 2009.

RAMÓN PALERM, Vicente M., *Aristófanes y otros poetas de la comedia antigua*, 2005.

SANCHIS LLOPIS, Jordi, *El drama satírico*, 2010.

VARIAS GARCÍA, Carlos, *La tragedia. Orígenes de la tragedia. Características generales de la tragedia griega. La tragedia anterior a Esquilo*, 2005.

VARIAS GARCÍA, Carlos, *Esquilo*, 2005.

VARIAS GARCÍA, Carlos, *Sófocles*, 2005.

VICENTE SÁNCHEZ, Ana, *Eurípides*, 2006.

## Programari

Microsoft Word Teams

Moodle

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                      | Grup | Idioma | Semestre           | Torn      |
|--------------------------|------|--------|--------------------|-----------|
| (PAUL) Pràctiques d'aula | 1    | Català | segon quadrimestre | matí-mixt |